

RECOMANDĂRI ETICE ÎN CONTEXTUL UTILIZĂRII RESURSELOR REGENERABILE

*Ungureanu Nicoleta Alexandra, cadru didactic
Gradinița cu program normal Panatau, Buzău, România,
drd., UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU: 504.06:37.033

Abstract

In this article we intend to highlight some of ethical issues which involved the use of renewable resources. We consider that these moral recommendations to which we will call, are an integral part of environmental education and help us find the best way to develop a sustainable economy and society. It is important that these recommendations are made known to the children in kindergarten, with a language and through age-appropriate activities, in order to develop the right attitudes regarding the use of renewable resources in order to protect the environment and to contribute in the same time. time, to the development of a sustainable economy.

Key-words: education, renewable resources, ethics, sustainable development, preschoolers.

1. Introducere

Într-o lume puternic industrializată, tehnologizată și tot mai globalizată, problematizarea morală nu întârzie să apară. Numai că, de această dată, astfel de probleme și provocări capătă alte nuanțe comparativ cu cele tradiționale, de vreme ce experiențele umane trăite astăzi, în trecut erau de neimaginat. Mai mult decât atât, a dispărut gândirea utopică ale cărei convingeri se manifestau prin credința într-o societate ideală susținută de un cod etic fundamental și universal valabil [2, p. 138].

În zilele noastre, „un cod etic simplu – universal și solid fondat – nu va fi găsit niciodată, având aripile frânte mult prea des, știm acum ceea ce nu stiam atunci, pe când am început acea călătorie de explorare: că o moralitate neaporetică, neambivalentă, o etică universală și obiectiv fondată este o imposibilitate practică; e, poate, un oximorom, o contradicție în termeni” [1, p. 256]. Cu toate acestea, chiar dacă nu putem stabili un cod etic unic, nu înseamnă că n-am avea nevoie de reguli etice, care să ne ghideze comportamentul unora față de alții, în așa fel, încât, siguranța, încrederea, cooperarea să nu se afle sub sentimentul îndoielii și al circumspecției.

Reguli și norme (etice), care să ne întărească încrederea și convingerea că acțiunile săvârșite sunt în consonanță cu responsabilitatea morală și cu grija pentru Celălalt (îndiferent la cine /ce ne raportăm când vorbim de alteritate), sunt necesare și în contextul creat de tehnologiile de utilizare a resurselor regenerabile. Afirmația poate fi susținută de faptul că utilizarea surselor neconvenționale de energie, chiar dacă sunt o alternativă reală și susținută, atât la nivel politic, cât și în rândul opiniei publice, determină conflicte și dileme morale. Putem aduce spre exemplificare conflictul dintre producerea de alimente și biomasă pentru obținerea de energie, sau conflictul dintre drepturile marilor corporații și cele ale populațiile locale etc.

Astfel, existența unor recomandări și reguli etice punctuale (specifice situației create de aceste tehnologii și a resurselor regenerabile) pot constitui un real suport pentru factorii de decizie, dar, în același timp, pot influența comportamentul (moral) al acestora [2, p. 138].

2. Recomandări și reguli etice generale

Plecând de la maxima japoneză *kyosei*, pe care o aplică Ryuzaburo Kaku afacerilor, dar și bazându-ne pe drepturile fundamentale ale omului și pe principiul responsabilității, putem stabili unele recomandări etice.

„*Kyosei* înseamnă a trăi și a munci împreună pentru un bine comun [...]. El pornește de la ideea că vietățile de orice fel sunt interdependente; că nimeni și nimic nu poate viețui complet

separat de ceilalți; că acțiunile noastre au consecințe care, cu sau fără voia noastră, ne trag după ele în viața celorlalți; că, în mod asemănător acțiunile celorlalți, influențează experiența noastră despre lume” [5, p. 141].

În felul acesta, utilizarea resurselor regenerabile, pentru a putea fi o acțiune corectă și în favoarea binelui comun, ar trebui să respecte unele deziderate precum:

1. În ceea ce privește responsabilitatea – asumarea acesteia pe tot parcursul procesului acțional din momentul cercetării și inovării și până în momentul utilizării finale a produsului (tehnologiei). Astfel, vom include în sfera responsabilității toate grupurile co-interesate.

2. Respectarea drepturilor omului – avem obligația de a respecta drepturile populațiilor ce locuiesc în apropierea tehnologiilor de conversie a energiei din surse regenerabile, dar și a celor din țările slab dezvoltate. În acest sens trebuie să ne asigurăm că nu sunt încălcate principiile ca: dreptate, echitate, egalitate de șanse etc.

3. În ceea ce privește impactul economic și social – trebuie să ne asigurăm că sunt îndeplinite condiții precum: eficiență, sustenabilitate, productivitate, accesibilitate, utilitate etc.

4. Reconsiderarea valorii mediului înconjurător – respectarea și păstrarea integrității ecosistemelor naturale, în sensul în care avem obligația de a păstra nealterate condițiile de mediu, prin evaluări corecte ale tehnologiilor și acțiunilor.

Putem, deci, aprecia că, în felul acesta, cuprindem în sfera moralității și a responsabilității natura, acordându-i, acesteia din urmă, valoare în sine. Prin urmare, ne vedem în situația în care trebuie să acceptăm că omul este parte componentă a mediului înconjurător și că existența și dăinuirea acestuia asigură supraviețuirea speciei (umane). Așadar, în contextul (cu privire la implicațiile asupra mediului înconjurător) creat de utilizarea resurselor regenerabile, se impune respectarea unor norme care să-i asigure integritatea, stabilitatea, dar, mai ales, continuitatea [4, p. 68].

Prin respectarea acestor norme minime, apreciem că odată cu utilizarea resurselor regenerabile acționăm împreună pentru un bine comun; și anume satisfacerea necesarului de energie și reducerea poluării.

3. Importanța însușirii recomandărilor și regulilor etice de către copii în vederea protejării mediului

„Omul trebuie să respecte și să ocrotească mediul în care trăiește, deoarece acesta îi oferă toate condițiile de care are nevoie pentru a trăi. Protecția mediului se referă la: prevenirea deteriorării mediului, acțiuni de depoluare și reconstrucție ecologică, păstrarea zonelor depoluate. Copiii trebuie educați, încă din grădiniță, să fie responsabili față de mediu, prin participarea la diferite activități practice, în funcție de specificul vârstei, și trebuie să știe că orice copil poate deveni un prieten al naturii. Deoarece acțiunea copilului are la bază imitația, comportamentul adulților este foarte important pentru el” [3, p. 81].

De altfel, Eugen Pora afirmă că „a înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul, dar a face ceva pentru salvarea naturii, atât de amenințată azi, înseamnă a contribui la fericirea omenirii”.

În acest context, rolul nostru, al cadrelor didactice și al părinților, este deosebit de important, pentru că putem intermedia și dirija experiențele din natură ale copiilor în așa fel, încât să cristalizăm o personalitate cât mai armonioasă a acestora, pe baza trăirilor puse la dispoziție de mediul înconjurător, cu tot ce ne pune acesta la dispoziție. Avem la dispoziție o varietate incredibilă de așa-zise materiale didactice gratuite, puse la dispoziție de natură (plante, insecte, animale, materiale solide, lichide, minerale s.a.m.d.) cu ajutorul cărora putem hrăni

curiozitatea înăscută a copilului, configurând prin această implicare a noastră, un traseu al dezvoltării personale a celui mic, cu impact pozitiv pe tot parcursul vieții. Trebuie doar să ne dorim să facem acest lucru și să conștientizăm ocazia extraordinară pe care ne-o oferă vârsta copilăriei pentru a descoperi și învăța împreună cu cel mic, utilizând resursele naturale din jurul nostru, cât mai multe despre viață.

Din acest punct de vedere „educația ecologică, începută încă din grădiniță, are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediul de viață, care nu este numai al său, ci și al plantelor și al animalelor, a tot ce există pe acest pământ, iar copiii trebuie să conștientizeze și să-și exprime respectul pentru mediul natural de care beneficiem cu toții și pe care îl vor moșteni generațiile viitoare. Manifestarea unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător apare la copilul preșcolar, ca urmare a desfășurării unor activități variate din punct de vedere al temei, conținutului și al strategiilor utilizate, care pun copilul în situația de a exercita numeroase acțiuni de îngrijire și ocrotire a mediului. Pentru a le forma copiilor o atitudine corectă față de ceea ce îi înconjoară, putem porni de la o idee simplă, dar destul de eficientă în planul emoțiilor și sentimentelor: transpunerea copilului în locul elementului din natură care a suferit o agresiune din partea omului. Pus în postura celui agresat și care nu se poate apăra singur, copilul va realiza că trebuie să acorde „drept la existență” tuturor elementelor mediului din jurul său. Treptat, va înțelege că orice acțiune de distrugere sau exterminare de orice fel, este cât se poate de dăunătoare pentru că strică echilibrul naturii” [3, p. 82].

Sub acest aspect, dacă familia și școala (în acest caz grădinița), nu intervin la timp pentru a cultiva dragostea față de mediul înconjurător, copiii noștri vor dezvolta valori care țin exclusiv de consum, devenind niște maturi atașați numai de valorile materiale, fără respect față de ce este viu, fără empatie față de ceilalți oameni, față de problemele de mediu, față de tot ce reprezintă partea afectivă a vieții noastre, fără a înțelege importanța resurselor regenerabile și ce înseamnă folosirea etică a acestora. Pentru a evita așa ceva, adulții au obligația de a-i face pe cei mici să îndrăgească și să respecte natura. Iar acest lucru, pe lângă faptul că nu este greu, face bine tuturor celor implicați, apropiindu-i, oferindu-le șansa de a duce o viață mai sănătoasă, bucurându-se de diverse activități în aer liber și de frumusețea naturii, pentru a o cunoaște pe aceasta din urmă mai bine, în complexitatea ei fără de seamă. Iar posibilitățile de a facilita contactul cu natura sunt foarte multe. Acest lucru poate fi făcut printr-o simplă plimbare prin parc, o drumeție cu cortul, un urcuș pe deal pentru a culege plante medicinale, în pădure după bureți etc.

„Prin participarea la aceste activități, copilul înțelege rolul pe care îl are în natură, ce acțiuni este capabil să efectueze și care sunt urmările unor atitudini necorespunzătoare față de mediul înconjurător. Orice copil poate deveni un prieten al naturii, cu condiția de a o respecta. Natura are nevoie de prieteni. Vârsta preșcolară este vârsta la care copilul își etalează dragostea aproape înăscută față de animale și plante și constituie o etapă în care, dacă avem suficient tact pedagogic, vom face o complexă educație ecologică eficientă în etapele viitoare ale vieții” [3, p. 83].

Concluzii

În încheierea acestui articol, am dori să subliniem faptul că pentru a pune bazele unei societăți sustenabile, care se va baza pe utilizarea responsabilă a resurselor regenerabile, ne obligă să dezvoltăm, atât teoretic cât și practic, niște norme etice care să pună pe primul plan relația dintre om și natură, insistând pe echilibrul care trebuie păstrat între respectivii actanți.

Conștientizarea necesității acestui echilibru, încă de la vârste fragede, începând din învățământul preșcolar, este un gest de responsabilitate față de viitorul nostru, al tuturor. Pe lângă asta, dezvoltarea unor obiceiuri etice corespunzătoare în raport cu natura, este mai ușor de realizat la o vârstă fragedă, decât la vârsta maturității. Este deja demonstrat științific că baza comportamentală a omului este obținută în cei „7 ani de-acasă”, pe care îi pomenim de multe ori când vorbim despre felul de a fi al diferitor persoane cu care interacționăm de-a lungul vieții.

În cele din urmă, putem afirma că o dezvoltare durabilă presupune includerea ideii de sustenabilitate în viața cotidiană a fiecărui om, dar și responsabilizarea societății, care trebuie să înțeleagă că, numai prin conlucrarea tuturor celor ce se implică în implementarea acestui deziderat, putem evolua corespunzător, și mai cu seamă prin responsabilizarea tinerelor generații și implicarea lor în alegerea unor soluții viabile pe termen lung, ajutându-i să înțeleagă că dacă nu se implică, își compromit viitorul.

Această abordare ne demonstrează că educația este poate cea mai importantă achiziție a societății, pentru că în urma acesteia, cetățenii pot participa în mod conștient la atenția acordată mediului, produsul său constând în formarea unor cetățeni responsabili și receptivi față de problemele cu care se confruntă mediul.

Încheiem această lucrare subliniind faptul că educația pentru mediu este probabil cel mai util instrument de responsabilizare a omului față de ceilalți și față de el însuși, având capacitatea de a ne determina viitorul și de a-l construi pe o fundație etică, stabilă și rezistentă în timp.

BIBLIOGRAFIE

1. BAUMAN, Z. *Etica Postmodernă*. Traducere de DOINA LICA. Timișoara : Editura Amarcord, 2000.
2. BOBOC, M. *Tehnoetica utilizării resurselor regenerabile*. Suceava: Universitatea „Ștefan cel Mare”, 2019.
3. IACOB, D. Dezvoltarea atitudinii de ocrotire și conservare a mediului înconjurător în grădiniță. *Romanian Journal of Education*. 2011, vol. 1, nr.2, pp. 81-85.
4. MANNING, J. *Tehnologii free energy: energia extrasă direct din vid – calea către o nouă eră*. Traducere realizată de MARIANA CRISTEA și CONSTANȚA-ELVIRA MÜLLER. București: Editura Vida, 2013.
5. YOUNG, S. *Capitalism moral. O reconciliere a interesului privat cu binele public*. Traducere, prefață la ediția în limba română și note de MIHAELA MOGA și BOGDAN DIACONU. București: Editura Curtea Veche, 2009.

CONCEPTS OF SOCIAL – HUMAN SCIENCES IN NEO REALISTIC THEORY

Ben Hamoo Miriam

Ph. D student in institute of international relations of Moldova

CZU: 30:327=111

CZU: 314.74=111

Abstract

În ultimele trei decenii, fenomenul imigrației s-a răspândit în toată lumea. În societățile care absorb imigrația tradițională – cum ar fi Australia, Canada și Statele Unite – cantitatea imigrației, precum și compoziția sa s-au schimbat, în comparație cu situația din Europa. În această perioadă, o mulțime de populații au sosit din Asia, Africa și America Latină. În acești ani, în Europa, țările care obișnuiau să respingă imigranții, au devenit societăți care absorb imigrația. Acest articol va încerca să se conecteze între teoria neorealistă și realitatea politico-socială din acești ani.

Key-words: teorie neorealistă, politică de imigrare, globalizare.

CONCEPTS OF SOCIAL – HUMAN SCIENCES IN NEO REALISTIC THEORY

During the past three decades, the immigration phenomenon has spread out all over the world. In societies which absorb traditional immigration, such as Australia, Canada and the